

тема:

**Відбулося
засідання РАУ
в онлайн-
форматі**

с. 3

**Адвокати
отримали
нагороди
до Дня
Незалежності
України**

с. 6

**Дайджест
діяльності
комітетів
та секцій НААУ**

с. 8

**Історія
адвокатури:
адвокати
Андрій
Лівицький
та Марко
Віленський**

с. 60

АДВОКАТ МАРКО ВІЛЕНСЬКИЙ: ДОЛЯ ОБІРВАНА У БИКІВНІ

Валерій Філімоніхін, учасник проєкту Центру досліджень адвокатури і права «Історія адвокатури України», Вчений секретар Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили»

Марко Григорович Віленський належав до плеяди найбільш шанованих київських адвокатів, які набули професійного досвіду ще до більшовицького перевороту 1917 року. Відомо, Марко Григорович брав участь у низці гучних всеросійських судових процесів, зокрема, з 1903 до 1919 року як адвокат долучався до таких відомих справ, як «Кишинівський погром», «Київської Ради робітничих депутатів», Кренцберга та «справи Бейліса».

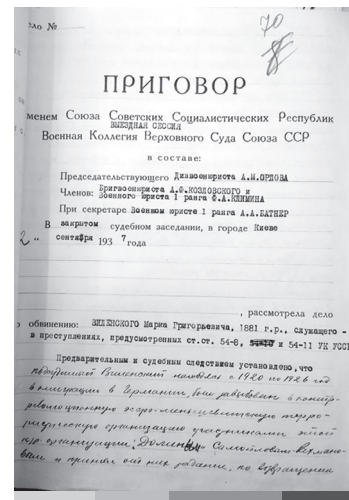
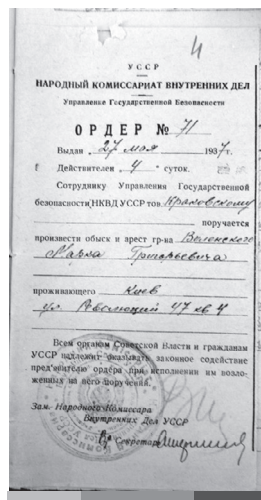

Народився Марко Віленський не в Україні, а в Кутаїсі (нині — Грузія) у 1881 році. Коли хлопчику минуло три роки, батьки переїхали до Києва. У 1891 році Марко вступив до 4-ї київської гімназії, а після її завершення у 1899 році — на юридичний факультет Київського університету Св. Володимира. У 1903 році як випускник цього поважного закладу вступив до київської спільноти помічників присяжних повірених.

У 1918 році з денікінцями Віленський виїхав із сім'єю до Тифліса (Грузія), а звідти — до Берліна, де й мешкав до 1926 року. Повернувшись до СРСР, відновив свою адвокатську практику, але вже у грудні 1928 року Київський окружний відділ ДПУ заарештував правника за звинуваченням у шпигунстві на користь Німеччини. Оскільки, як зазначав Віленський, у Берліні він активно співпрацював із радянським Повпредством, адвокату вдалось переконати слідчих у своїй невинуватості. У березні 1929 року Віленського звільнили з-під варті, а через пів року він став членом Київської обласної колегії оборонців, де й пропрацював до свого арешту у 1937 році.

Марка Григоровича удруге заарештували 30 травня 1937 року. При обшуку співробітники НКВС вилучили 7 нотатників із записами, вірші на 6 сторінках, особисте листування, теки з архівними матеріалами процесів. Звинувачення було доволі типовим для пе-

ріоду Великого терору. Марку Віленському інкримінували те, що у 1926 році у Берліні, за пропозицією меншовиків та есерів, він погодився по поверненню до Радянського Союзу проводити контрреволюційну роботу, а з 1936 року став активним учасником есерівської контрреволюційної терористичної організації, яка мала на меті зірвати майбутні вибори Верховної Ради. Виїзна сесія Військової колегії Верховного суду СРСР 2 вересня 1937 року засудила Марка Григоровича Віленського до розстрілу. Наступної ночі

Ордер на обшук та вирок М. Віленському

його розстріляли у підвалах в'язниці наркомату внутрішніх справ УРСР (раніше — «Жовтневий палац»). Похований Марко Віленський у Биківні, сьогодні це

Національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили». Реабілітовано відомого адвоката у 1956 році.

АНДРІЙ ЛІВИЦЬКИЙ — АДВОКАТ, ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Ярослав Файзулін, учасник проєкту «Історія адвокатури України»
Центру досліджень адвокатури і права, к. іст. н.

Ірина Васирик, керівник Центру досліджень адвокатури і права, проректор Вищої школи адвокатури НААУ

Цьогоріч виповнюється 66 років з часу смерті провідного адвоката, президента УНР в екзилі Андрія Лівичького. Центр досліджень адвокатури і права при НААУ присвятив цій постаті окрему монографію у серії «Адвокати-президенти».

Андрій Лівичький — адвокат, український державний і громадсько-політичний діяч, правник, член Української Центральної Ради і ЦК Селянської спілки, Голова Ради Народних Міністрів УНР, Голова Директорії УНР та Головний отаман військ УНР, президент УНР в екзилі. Саме завдяки зусиллям адвоката і політика Андрія Лівичького у міжвоєнний період вдалося об'єднати українство на усіх континентах, зберегти атрибути української державності — державну печатку, герб, прапор і клейноди та передати їх Україні вже після проголошення незалежності у 1991 році.

Андрій Лівичький народився 9 квітня 1879 року у на хуторі Красний Кут поблизу села Ліпляве на Полтавщині — тепер Канівський район на Черкащині. Рід Лівичьких мав давнє козацько-старшинське походження, споріднений із нащадками гетьмана Павла Полуботка. Один із предків був козаком і в бою з турками втратив праву руку. Перехопив шаблю лівою та продовжував битися. Звідси пішло прізвище — Лівичький. Дворянські привілеї Лівичькі отримали ще за часів імператриці Катерини II. Родина мешкала у просторому маєтку в селі Ліплявому, який Микола Іванович, батько Андрія, одержав у спадок від своїх батьків. Глава сімейства працював в Золотоніському повітовому земстві. Мати Андрія — Наталія Лівичька мала гарну освіту та виховання, закінчила Фундуклеївську гімназію в Києві, присвятила себе дітям.

Середню освіту Андрій Лівичький здобув у Прилуцькій гімназії та Колегії Павла Галагана в Києві. Навчався добре, завжди був серед лідерів у класі, мав

високі бали з усіх предметів. А вже в 1896 році він вступив до Київського університету Святого Володимира, де навчався на математичному і правничому факультетах. Очолював студентську «Громаду» в Києві. З 1901 року — член Револьюційної української партії, належав до ядра київського комітету партії, протягом 1905—1909 років кілька разів був заарештований.

Після закінчення університетського курсу Андрій Лівичький працював у Лубенському суді. Працював у цивільному відділенні суду та досудового слідчого, а з 1 липня 1904 року виконував обов'язки секретаря цивільного відділення суду. Однак вже наступного 1905 року звільнився, причина — у зв'язку з хворобою.

Ще 15 липня 1900-го Андрій Лівичький одружився на Марії Ткаченко із села Білилівка Київської губернії. 15 червня 1902 року в молодят народилася донька Наталя, у майбутньому — відома письменниця і поетеса Наталя Лівичька-Холодна. А вже 22 січня 1907 року